

Η Κρίση των Πυραύλων της Κούβας

«Η ανθρωπότητα πρέπει να τερματίσει τους πολέμους, πριν οι πόλεμοι αποτελειώσουν την ανθρωπότητα (*mankind must put an end to war, before war puts an end to mankind*)». Τζων Φίτζεραλντ Κέννεντυ Πρόεδρος των ΗΠΑ (Ιαν. 1961-Νοε. 1963).

Το χρονικό διάστημα από 14 έως 28 Οκτ. 1962, οι ΗΠΑ και η ΕΣΣΔ βρέθηκαν αντιμέτωπες με την μεγαλύτερη μεταπολεμική κρίση, η οποία έφερε τις δύο υπερδυνάμεις στο χείλος της ένοπλης αναμετρήσεως και την ανθρωπότητα στα πρόθυρα του πυρηνικού ολέθρου. Την 14^η Οκτ. 1962, οι ΗΠΑ αποκάλυψαν από αεροφωτογραφίες την κατασκευή εγκαταστάσεων στο έδαφος της Κούβας, για την εκτόξευση σοβιετικών πυραύλων SS-4 μέσω βεληνεκούς. Οι πύραυλοι είχαν την ικανότητα να φέρουν πυρηνικές κεφαλές σε αποστάσεις έως 1.600 χλμ., δυνάμενοι να καταστρέψουν τις πόλεις των ΗΠΑ εντός μερικών λεπτών.

Ο Φιντέλ Κάστρο

Τον Ιαν. του 1959, ο Φιντέλ Κάστρο, επικεφαλής αριστερών ανταρτικών δυνάμεων, ανέτρεψε τον πρόεδρο Φουλχένσιο Μπατίστα και ανέλαβε την εξουσία στην Κούβα. Το 1960, οι ΗΠΑ επέβαλαν εμπάργκο στην Κούβα, μετά την εθνικοποίηση όλων των αμερικανικών συμφερόντων εταιρειών από τον Κάστρο. Τον Απρ. του 1961, εξόριστοι Κουβανοί, με την υποστήριξη των ΗΠΑ, αποβιβάστηκαν στον κόλπο των Χοίρων στην Κούβα, με σκοπό να ανατρέψουν το νέο καθεστώς. Μετά την επιτυχημένη αντιμετώπιση της απειλής, ο Κάστρο συμμάχησε με την ΕΣΣΔ και κήρυξε την Κούβα σοσιαλιστική δημοκρατία.

Ο Τζων Κέννεντυ

Ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Τζων Φιτζέραλντ Κέννεντυ συνειδητοποίησε ότι οι πύραυλοι έπρεπε να απομακρυνθούν από την Κούβα. Για το σκοπό αυτό συγκρότησε ένα όργανο διαχειρίσεως της κρίσεως το οποίο ονόμασε «Εκτελεστική Επιτροπή του Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας». Στην επιτροπή συμμετείχαν οι καθ' ύλην αρμόδιοι

υπουργοί, οι επικεφαλής των υπηρεσιών ασφαλείας και ειδικοί σύμβουλοι. Οι αμερικανικές ένοπλες δυνάμεις ανά την υφήλιο τέθηκαν σε συναγερμό. Μια δύναμη κρούσεως αποτελούμενη από 140.000 άνδρες, 180 πολεμικά πλοία και απροσδιόριστο αριθμό πολεμικών αεροσκαφών τέθηκε σε άμεση ετοιμότητα, προκειμένου να εισβάλλει στην Κούβα. Βομβαρδιστικά B-52,¹ εξοπλισμένα με πυρηνικά όπλα βρισκότουσαν εν πτήση επί 24ώρου βάσεως. Την 22^η Οκτ., ο Κέννεντυ ανακοίνωσε σε διάγγελμα του, τον ναυτικό αποκλεισμό της Κούβας και επεσήμανε τον κίνδυνο πυρηνικού πολέμου. Πολλά κράτη συντάχθηκαν πίσω από τις δύο υπερδυνάμεις, με τις ΗΠΑ να

¹ Το Boeing B-52 Stratofortress είναι υποηχητικό βομβαρδιστικό μεγάλης εμβελείας της Πολεμικής Αεροπορίας των ΗΠΑ (USAF), επιχειρησιακό από το 1950, ικανό να μεταφέρει φορτίο έως 32.000 κιλά. Κατασκευασμένο να μεταφέρει πυρηνικά όπλα στην εποχή του ψυχρού πολέμου, έχει χρησιμοποιηθεί μόνο για την ρίψη συμβατικών βομβών κατά τον πόλεμο του Βιετνάμ. Το 2005 ολοκλήρωσε 50 χρόνια συνεχούς υπηρεσίας και αναμένεται να παραμείνει ενεργό μέχρι την δεκαετία του 2040.

σχεδιάζουν στρατιωτική επέμβαση και την ΕΣΣΔ να συνεχίζει την κατασκευή των πυραυλικών εγκαταστάσεων. Τις εφιαλτικές εκείνες ημέρες του Οκτωβρίου, η υφήλιος κρατούσε την αναπνοή της απευχόμενη το χειρότερο.

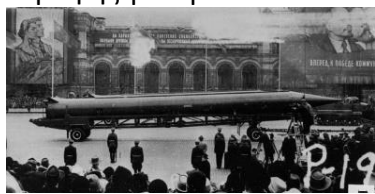
Ο Νικήτα Χρουστσόφ

Την 26^η Οκτ. ο Κέννεντυ έλαβε επιστολή από τον Χρουστσόφ με την οποία του πρότεινε την απόσυρση των πυραύλων και την καταστροφή των εγκαταστάσεων, υπό την επίβλεψη του ΟΗΕ, με την προϋπόθεση οι ΗΠΑ σταματήσουν τον ναυτικό αποκλεισμό και εγγυηθούν ότι δεν θα εισβάλουν στην Κούβα. Την ίδια ημέρα έλαβε και δεύτερη επιστολή στην οποία ο Χρουστσόφ ζητούσε την απομάκρυνση των βαλλιστικών πυραύλων των ΗΠΑ από την Τουρκία σε αντάλλαγμα της αποσύρσεως των ρωσικών από την Κούβα και απειλώντας με εισβολή στην Τουρκία σε περίπτωση αποβάσεως στην Κούβα. Ο Κέννεντυ αγνόησε την δεύτερη επιστολή και απάντησε στην πρώτη. Την 28^η Οκτ. ο Χρουστσόφ συμφώνησε στην απόσυρση των πυραύλων από την Κούβα, γεγονός που οδήγησε στην εκτόνωση της κρίσεως και στην αποφυγή του πυρηνικού πολέμου. Την 20^η Νοε. ο Κέννεντυ ανακοίνωσε την άρση του ναυτικού αποκλεισμού και την απομάκρυνση από την Τουρκία αριθμού αμερικανικών βάσεων και πυραυλικών εγκαταστάσεων, μετά την δέσμευση της ΕΣΣΔ για την ανάκληση από την Κούβα, 18 ρωσικών βομβαρδιστικών «Ιλιούσιν 28».² Για την πρόληψη παρομοίων κρίσεων στο μέλλον ελήφθησαν διάφορα μέτρα μεταξύ των οποίων και η εγκατάσταση απευθείας τηλεφωνικής συνδέσεως μεταξύ Πενταγώνου και Κρεμλίνου, γνωστής ως «Κόκκινο τηλέφωνο».

Ο Πυρηνικός Εφιάλτης

Η κρίση της Κούβας έφερε τους ηγέτες των δύο υπερδυνάμεων αντιμέτωπους με τις ευθύνες τους έναντι της ανθρωπότητας. Ανέκαθεν το επιδιωκόμενο των εμπόλεμων είναι η επιβολή της θελήσεως των επί των αντιπάλων. Τα όπλα μαζικής καταστροφής μετέβαλλαν τα δεδομένα των πολεμικών συρράξεων. Μια πυρηνική σύρραξη μπορεί να σημάνει το τέλος του πολιτισμού και τον αφανισμό του ανθρώπου. Τα επιτεύγματα της ανθρώπινης γνώσεως, έχουν πολλαπλασιάσει τις δυνατότητες μας. Η σοφία αποτελεί το ισχυρότερο όλων των όπλων, γιατί μας προφυλάσσει από εμπνεύσεις καταστρεπτικότερης ισχύος, από αυτή των ατομικών βομβών. Δεν εξαγοράζεται αλλά καλλιεργείται και ευδοκιμεί μόνο εκεί που τα διανοήματα μπορούν να εκφραστούν ελεύθερα και όχι σε καθεστώτα τύπου Βορείας Κορέας.

Ο σοβιετικός πύραυλος SS-4

Παπάγου 03 Οκτ. 2017
Αντγος ε.α. Ιωάννης Κρασσάς

Βιβλιογραφία

1. **Εγκυκλοπαίδεια ΠΑΠΥΡΟΣ LAROUSSE BRITTANICA**, Εκδοτικός οίκος ΠΑΠΥΡΟΣ, Αθήνα 2007.
2. **ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ 20^{ου} ΑΙΩΝΟΣ**, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΡΥΣΟΣ ΤΥΠΟΣ, Αθήνα 1968.

² Το Ιλιούσιν 28 υπήρξε το πρώτο αεριωθούμενο δικινητήριο μέσο βομβαρδιστικό της ΕΣΣΔ, το οποίο εντάχθηκε στην σοβιετική αεροπορία το 1950 και παρέμεινε μέχρι το 1980.